

BIORĄCY (22) *part praes act*

biorący (14), **bierzący** (7), **bierząc** (1); *biorący Leop, HistRzym, WujJudConf, BudBib, BudNT, ModrzBaz, CzechEp* (4), *Calep, WujNT, SarnStat*; *bierzący OpecŻyw, KrowObr, SkarJedn, SkarŻyw* (3); *bierząc Mącz*; *biorący : bierzący FalZioł* (1 : 1).

o oraz e jasne.

sg *m N* *biorący* (6), *bierząc* (1). ◇ *G* *bierząc(e)go* (1). ◇ *D* *biorąc(e)mu* (1). ◇ *A* *biorąc(e)go* (1). ◇ *f G* *bierząc(e)j* (1) ◇ *n A* *biorąc(e)* (1). ◇ *pl N m pers* *biorący* (2). *subst* *bierząc(e)* (1). ◇ *G* *biorących* (1). ◇ *D* *biorącym* (4). ◇ *A* *subst* *biorąc(e)* (2).

Sł stp s.v. brać, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. brać.

1. *Zawierający, mieszczący w sobie, mający pojemność; capiens Vulg [co]* (2) : Było też tu kamiennych ftądwił łłeftz [...] *bierzące* iednakażdá miarki dwie abo trzy. *OpecŻyw* 41.

biorący w się: Y było tám łześć ftągiew kámiennych/ [...] *biorących* w fię kážda dwie ábo trzy wiádrá. *WujNT Ioann* 1/6.

2. *Posługujący się czym, używający czego [co]* (3) : Poprzyłięgam cię łtworzenie Soli [...] ábyś była włyftkim *bierzącym* ciębie/ zdrowim dułznym y cięlefnym *KrowObr* 73v; *Leop Ez* 38/4; Bo włyftcy *biorący* miecz [*Ornnes enim qui acceperint gladium*]/ od mieczá zginą. *BudNT Matth* 26/52.

3. *Zabierający, porywający, odbierający; kradnący* (3) : [*sroka*] Tak theż chytra, iże gdy baczy czo w domu łniednego czoby miała wziąć/ pierwey rzegocze ięftliby kto wybieżał: aby iey tak pothym *bierzący* nie zaftał. *FalZioł* IV 26a.

biorący co: łukniá *biorącemu*/ y płałzczá pozwolić *CzechEp* 29.

biorący z czego: *Biorący* z Skárbu czáfu bezkrólowánia, winien ięft kazni *peculatus*. *SarnStat* 5.

4. *Otrzymujący, dostający, uzyskujący* (14) : Rozmnoży Pan Bog tákowe iáłmużny: y dawáiącym [...] y *biorącym* *ModrzBaz* [38]v.

biorący co (10): *Fructuarius* – *Biorący* vzitek, pozywaiacy. *Calep* 437b. *Cf* *biorący co od kogo; co z czego*.

biorący co od kogo (3): mocy y błogółławieńftwá od niego ná duchowne pałterftwo nie *bierzący*: odłzczępieńcy łá *SkarJedn* 160; *CzechEp* 147, 241.

biorący co z czego (6): *FalZioł* [*7]v; *Haruspex*, *Wiefzczek* áłbo *Práktikars* ze wnątrznócy zwierzęcich ná ofiárę dánych *práktiká* łwá *bierząc*. *Mącz* 153b; *Widziáłám* páná mego *biorącego* iáłmużnę z ręku moich/ á nieznáłám go. *HistRzym* 83; *SkarŻyw* A2v *ded*, 493; ludzkie náuki nie z niego [*pisma św.*] płynące/ áni z niego *prawdźiwe* świádectwo *biorące*/ [...] odrzucić. *CzechEp* 136.

a. *Przyjmujący* (3) : Bráłá náświętfzy Sákráment/ zwielkim vczućim duchowney poćiechy: [...] A łamá wziáwłzy/ rádá drugim *bierzącym* obruśiec trzymáłá *SkarŻyw* 160.

biorący co (2): *Przekłęty* *biorący* naiem [*Maledictus, qui acceperit munus*] áby zábił dułżę *BudBib* *Deut* 27/25; *WujJudConf* 227v.

Synonimy: 1. *zawierający*; 2. *używający*; 3. *kradnący, odbierający, oddalający*; 4. *odnoszący, otrzymawający*; a. *komunikujący*.

Cf **BRAC**